

Cetatea Cavalerilor

2023 –ANUL IULIU MAIU !

NR. 8(36) AUGUST-2023

Nr. 8 (36)/ AUGUST 2023

Cetatea Cavalerilor

Fondator: Col. r. Dr. Constantin MOȘINCAT
Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Clio
Editura Tipo MC, Oradea-2020

Cartea Mea e și a Ta! ISSN 2734-6889 -ISSN-L 2734 – 6889

Oameni din viața lui Mihai Eminescu- în colecția general Lazăr CÂRJAN -

1

M. C. – Am onoarea să vă propun continuarea cu următorul subiect: Mihai Eminescu și oameni din viața sa - în Colecția Gl. Lazăr Cârjan, fără a respecta neapărat o cronologie, ci această tematică reflecțată de comoara de pe rafturile Colecției. Dintre aceștia mă gândesc la: Iosif Vulcan, Ion Slavici, Ion Creangă, A.D. Xenopol, Al. Vlahuță, Iacob Negruzzi, Teodor V. Ștefanelli, Samuel Isopescu, Iancu Cocinschi, Titu Maiorescu, unii colegi de studii, alții pe la redacții, ș.a.

„Eminescu, viața și opera. Studiu asupra unor creații mai noi din literatura română”, se intitula teza de licență a lui Miron Cristea, din 1895, susținută la Budapesta. Pentru prima dată, se pare că, acesta l-a numit „luceafărul poeziei românești”, iar Miron Cristea avea să devină, peste ani, primul Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române. Primul, detractor prin excelență, a fost un profesor blăjean - nomina odiosa - rămas în istoria literaturii cu faimă de Erostrat (unii autori atribuie textul lui Vasile Lucaciu, destul de greu de crezut, căci preocuparea lui era atunci legată de mișcarea Memorandistă, nu de opera lui Eminescu). Preocupat de adevăr istoric scos de sub colbul arhivelor și al vremii, vrednicul Mitropolit Antonie Plămădeală publică, în 1984, volumul „Pagini dintr-o arhivă inedită”, dedicat personalității lui Elie Miron Cristea. Primul document din addendă este chiar traducerea tezei de doctorat după originalul redactat în limba maghiară, valoroasă prin informație, locul lansării ei și protestul vehement, antinațional exprimat de Eminescu.

Viața lui Eminescu reieșită din condeiul lui Elie Cristea servește drept instrument de lucru pentru eminescologi prin detalii coerente și comentarii pertinente. Ipotezile copilăriei sunt prezentați drept ogor binecuvântat în care a nutrit sămânța iambilor și troheilor ce preaslăvesc natura: „Liniștea și libertatea vieții de la țară, frumusețea dealurilor - pe care așa de frumos le-a cântat în versurile sale, - singurătatea pădurilor și, în general, contactul direct cu natura au avut o influență adâncă și permanentă asupra lui și, de timpuriu, au dezvoltat în el adâncimea cugetării și înălțimea zborului minții, amândouă atât de prezente în minunatele sale poezii.

Negruzzi (Iacob, n.a.) îi cerea câteodată voie lui Eminescu să corecteze unele versuri mai nereușite, sau să completeze unele lipsuri. Eminescu își dădea întotdeauna consimțământul cu obișnuita lui modestie, zicând: «... că și ceea ce rămâne are o valoare neînsemnată». Numeroase manuscrise erau încă inedite, aflate fie în custodia lui Titu Maiorescu, fie în proprietatea fratelui poetului, Matei Eminovici.

După câte știu colecția Domniei voastre „EMINESCU” a sărit deja de 800 de titluri. Adică ați cam luat tot ce era reprezentativ. Mai nou achiziționați orice despre Eminescu, nu numai cărți. Întrăm în colecție:

E unul care cântă mai dulce decât mine?/
Cu-atât mai bine țării, și lui cu-atât mai bine.

Cupa Gintei Latine - V. Alecsandri

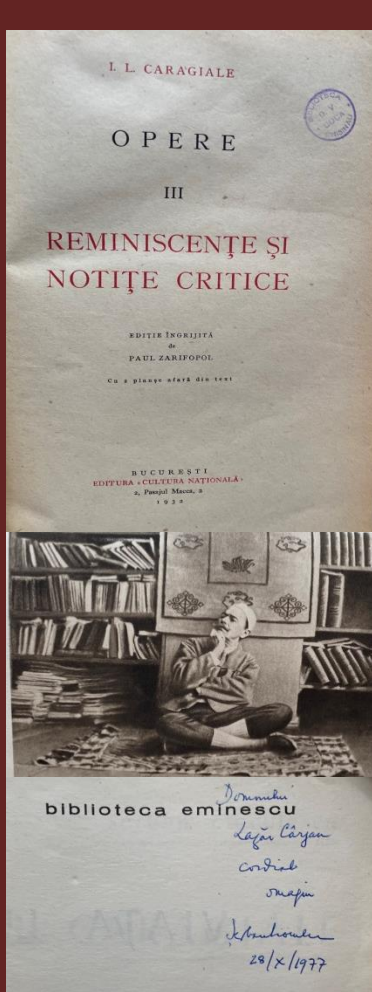

Cetatea Cavalerilor

2023 - ANUL IULIU MAIU !

NR. 8(36) AUGUST-2023

2

General Lazăr Cârjan - Marele scriitor, Ion Luca Caragiale (1852-1912), prieten de scurtă durată cu Mihai Eminescu, care l-a adus în redacția ziarului „Timpul” în 1878, după care i-a devenit un „șarpe veninos”, răbindu-i grav, în 1881, dragostea pe care o purta Veronicăi Micle. În colecția mea am ediția începută de criticul literar Paul Zarifopol în 1930 (vol. I-III) și finalizată de Șerban Cioculescu în 1942 (vol. IV-VII). L-am cunoscut pe marele critic Șerban Cioculescu prin anul 1966, acasă la Ion Minulescu, prin intermediul Mioarei Minulescu.

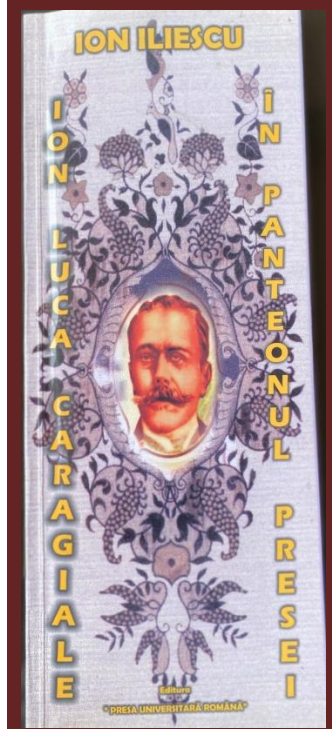
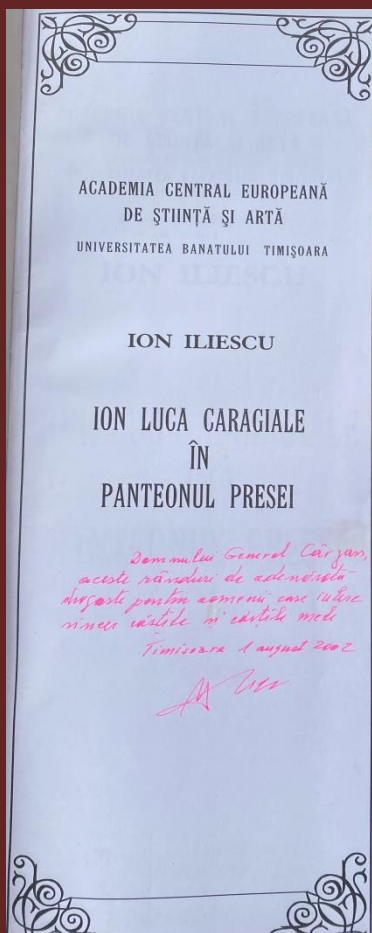
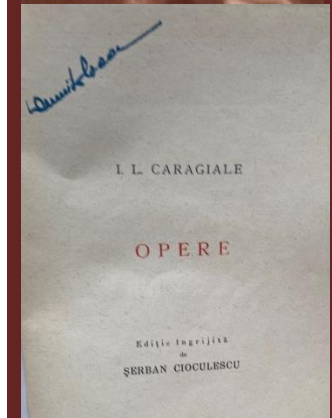
În 1977 l-am reîntâlnit în librăria din Calea Victoriei, lângă intrarea în Piața Amzei, și l-am rugat să-mi dea un autograf pe impunătoarea lui carte „Viața lui I.L. Caragiale, Caragialiana”. M-a invitat la biroul lui de la Academia Română și pe drum m-a chestionat despre preocupările mele. Și-a adus aminte de mine, când i-am spus că, la rugămintea doamnei Mioara, cu ceva timp în urmă, am recitat „Românța tinereții” în prezența mai multor titani ai literelor românești. Nu m-a întrebat de ce sunt în uniformă de căpitan de miliție și eu i-am mulțumit în gând pentru curtoazie.

Caragiale nu putea să lipsească din creația bibliofilă a lui Ion Iliescu, astfel că m-a gratulat cu două lucrări superbe, una tipărită la Viena într-un tiraj redus.

Marele scriitor și om politic **Vasile Alecsandri (1821-1890)** s-a vindecat cu greu de moartea iubitei sale, Elena Negri, moartă în 1847, în drum spre Constantinopol, la intrarea în Cornul de Aur. Abia în 1856 se îndrăgostește de Paulina Lucasievici, cu care a avut o fată, Maria. Sau căsătorit în 1876, la Mircești, unde se retrăsese din 1860. Aici va trăi până la sfârșitul vieții, și aici va fi și înmormântat.

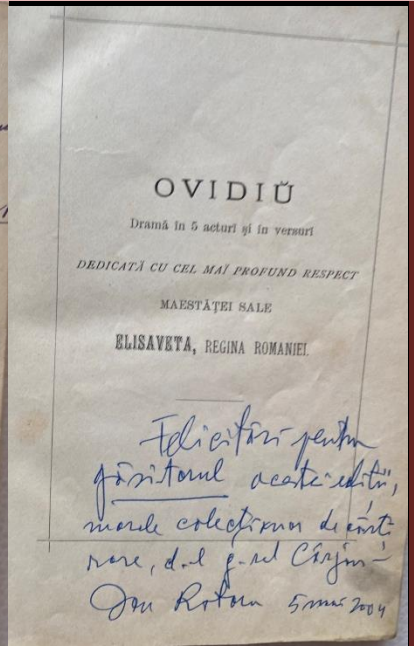
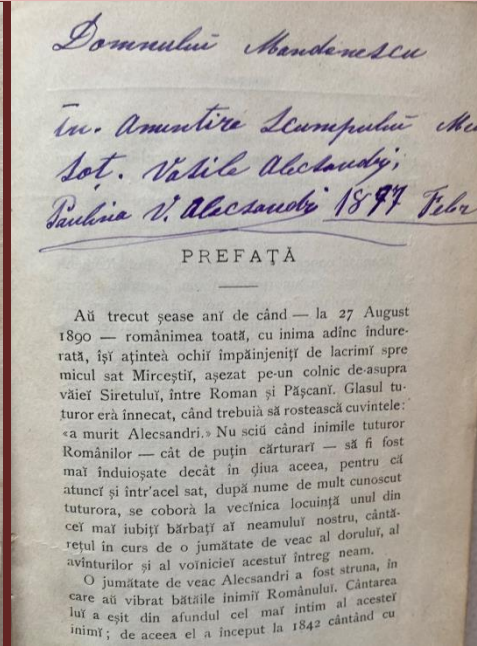
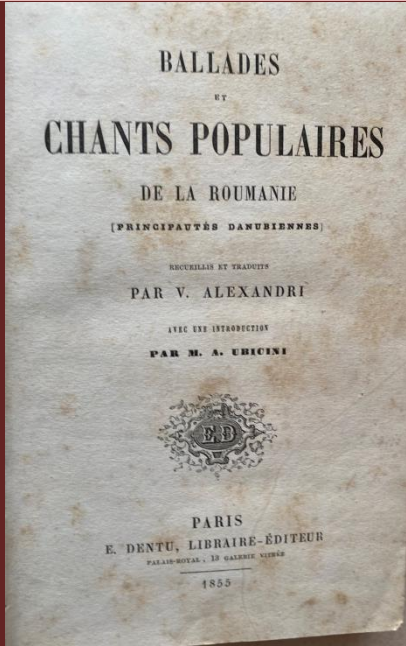
Alecsandri a recunoscut printre primii valoarea lirei eminesciene: „**E unul care cântă mai dulce decât mine? / Cu-atât mai bine țării, și lui cu-atât mai bine. / Apuce înainte și-ajungă cât mai sus. / La răsăritu-i falnic se-nchină-al meu apus.**”

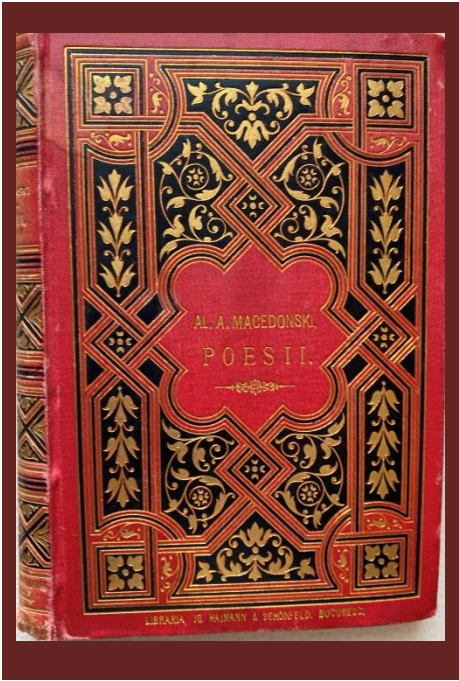
Profesorul Ion Rotaru consideră că volumul I, „Poesii” din 1896 constituie „cu adevărat o carte rarisimă”, având dedicația-autograf a Paulinei Alecsandri „*Domnului Mandenescu - în amintirea scumpului meu soț Vasile Alecsandri, Paulina V. Alecsandri 1897 Febr. 1*”).

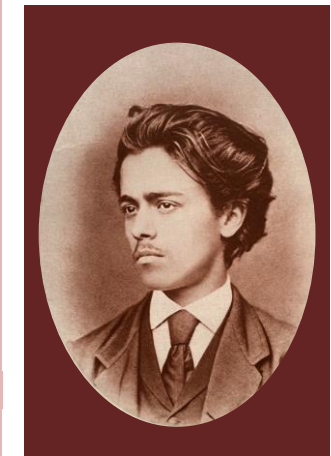

O carte rară este și „Ballades et chants populaires de la Roumanie (Principautés Danubiennes) recueillis et traduits par V. Alexandri avec une introduction par M.A. Ubicini, Paris, E. Dentu, Libraire-Editeur, 1855.

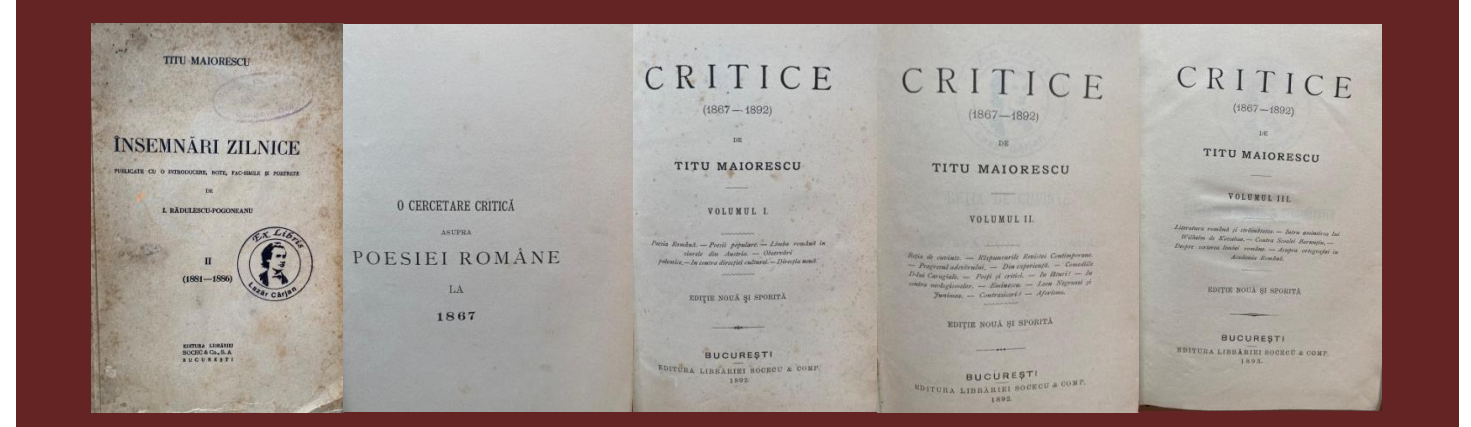

Alexandru Macedonski (1854-1920), „contestatorul nr. 1” al lui Mihai Eminescu, cu pretenția „de a-și revendica întâietatea literară” (Zenovie Cârlușea), a suferit oprobriul contemporanilor pentru nefericita epigramă „Lui X...” adresată lui Eminescu pe când acesta era într-un stadiu avansat al bolii. Volumul „Poesii”, apărut în anul 1882 la Tipografia Curții Regale din București, este un exemplar superb, cu copertile intacte.

Titu Maiorescu (1840-1917), un titan al culturii române cu rol primordial în viața lui Eminescu, a fost criticat în epocă pentru întârzierea nejustificată cu care a predat Academiei Române manuscrisele poetului (1904). Pentru cunoașterea vieții și operei lui Eminescu sunt de mare interes cele trei volume de „Critice” apărute în 1892, „Însemnările zilnice” publicate de I. Rădulescu-Pogoneanu între anii 1936-1943 (tot trei volume) și, evident, cele 11 ediții de „Poesii” cu care, după părerea autorizată a lui

Nicolae Georgescu începe o nouă știință, eminescologia.

C.M. - Foarte valoroasele lucrări critice ale lui Titu Maiorescu, sunt printre primele care amintesc și de poezia din Austro-Ungaria, anul de debut a lui Mihai Eminescu, 1867, iar volumele următoare despre „direcția nouă”. Era Eminescu în noua direcție inclus? Nu mulți sunt cei de astăzi care au văzut aceste Studii Critice în format original. Eu, fiind privilegiat, le-am văzut în Colecția Dvs, deși profesoare Floare Băiețan, din Liceul Militar „Ștefan cel Mare”, ne-a povestit mereu de Maiorescu, Perpessicius, Ciopraga, Călinescu - dar nu le-am văzut operele. Vă rog să le și deschideți și să le prezentați cititorilor Cetății Cavalerilor.

General Lazăr Cârjan: - Cele trei volume de **Critici** în ediția princeps sunt, într-adevăr, rare, fiind bine păstrate, cu hârtie de calitate, însă copertile au fost înlocuite cu legături elegante pe care s-a tipărit numele proprietarului: “I.N. Papiniu”. În studiul „Direcția nouă în poezia și proza română”, 1872, cuprins în volumul I, criticul îl așază pe Eminescu după Alecsandri, înaintea unor poeți consacrați în epoca: Bodnărescu, Matilda Cugler, Șerbănescu, Petrino, comentând doar trei poezii - *Venera și Madona*, *Epigonii și Mortua est*. În studiul publicat în anul morții poetului, Maiorescu „statuează în posteritate imaginea geniului eminescian” (Z. Carlușea), subliniind influența poeziei lui Eminescu asupra tinerei generații române. Peste doar trei ani, canonicul Alexandru Grama de la Blaj va deschide cutia denigrărilor, negând geniul lui Eminescu. Mai mult, va considera că acesta nu e nici măcar poet. Timpul va decide asupra rolului fast al lui Maiorescu asupra poetului și va clarifica incertitudinile cu care acesta este acuzat că a urmărit lichidarea și îndepărtarea gazetarului din viața publică.

C.M - Logica, ediția 1898 – (ed. din 1894 era un rezumat al cursului de Logică ținut la Iași și București – și costa doar „2 lei”!), mărturisesc că nimeni nici nu mi-a arătat-o și nici n-am citit-o. Să o deschidem mai larg. *Logica*, după câte am studiat e o știință filozofică – de la Aristotel încoace -, alți îi zic arta-, de a gândi și a pune problema (întrebarea). Și așa cred că este pentru că frământarea „logică” (întrebarea, analiza, criteriul, legile, dovezile, etc) duc, conduc spre un răspuns adevărat. **Logica** lui Titu Maiorescu ne învață cum „vrea capul logic să convingă mintea” pentru a ajunge acolo unde își propune. Ce argumente aduce Titu Maiorescu pentru a convinge cu „Logica” sa?

General Lazăr CÂRJAN: **Logica** este un rezumat „scurt” al prelegerilor ținute la Universitățile din Iași și București, bazat pe o bogată bibliografie: cele mai bune ediții ale operelor lui Aristotel tipărite la Berlin, Paris, Londra, ca și principalele studii semnate de cele mai autorizate spirite ale epocii.

În capitolele rezumatului sunt tratate teoria noțiunilor, teoria judecăților și teoria silogismelor. Partea a doua este consacrată Metodologiei: descrierea și clasificarea, definiția și diviziunea, demonstrația și inducția. Acest manual de 163 de pagini demonstrează cu prisosință erudiția criticului care l-a impus ca un adevărat titan al culturii române.

L. C. - Semnalez cartea excepțională semnată de profesorul gorjean **Zenovie Cârlușea** „Mihai Eminescu. Dicționar monografic. Oamenii din viața lui”, 752 p., apărută la Editura TIPO MOLDOVA, din Iași, în anul 2019, lucrare unicat în cultura română. Același autor a publicat, în 2022, la Editura Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Gorj, o lucrare esențială pentru eminescologie, prin care combate cu argumente temeinice falsurile grosolane privind fotografiile poetului nepereche, “Mihai Eminescu. Album portretistic comentat”.

În încheiere, aș vrea să-mi exprim prețuirea pentru inițiativa unui Proiect coordonat de Nicolae Georgescu, Aurel Ștefanachi și Doina Rizea, de a publica la TIPO MOLDOVA din Iași, la 170 de ani de la nașterea lui Mihai Eminescu, 200 de ediții din opera poetului (1884-1964). Am reușit, până în prezent, să achiziționez 92 de volume, o adevărată aventură care merită să fie rețrăită ori de câte ori ne e dor de inegalabilul poet.

Despre dicționarul monografic aș prefera să-l citez pe autor din *Cuvânt înainte* „Despre Eminescu s-au scris biblioteci întregi, însă nicio carte de formula aceasta. Este vorba de un *dicționar monografic* (cu italice, nota mea) care adună la un loc “*oamenii din viața poetului*” (ghilimele duble, nota mea) de la membrii familiei și rude, la prieteni și neprieteni, colaboratori și cunoscuți de-a lungul celor aproape

Getatea Cavalerilor

2023 –ANUL IULIU MAIU !

NR. 8(36) AUGUST-2023

patru decenii de existența...”. Este o lucrare unicat în literatura română care merită să fie prezentată ca atare.

5

ZENOVIE CÂRLUGEA

MIHAI EMINESCU
-DICȚIONAR ESENȚIAL-
Oameni din viața lui

OPERA OMNIA
DICȚIONAR

TIPO MOLDOVA

Getatea Cavalerilor

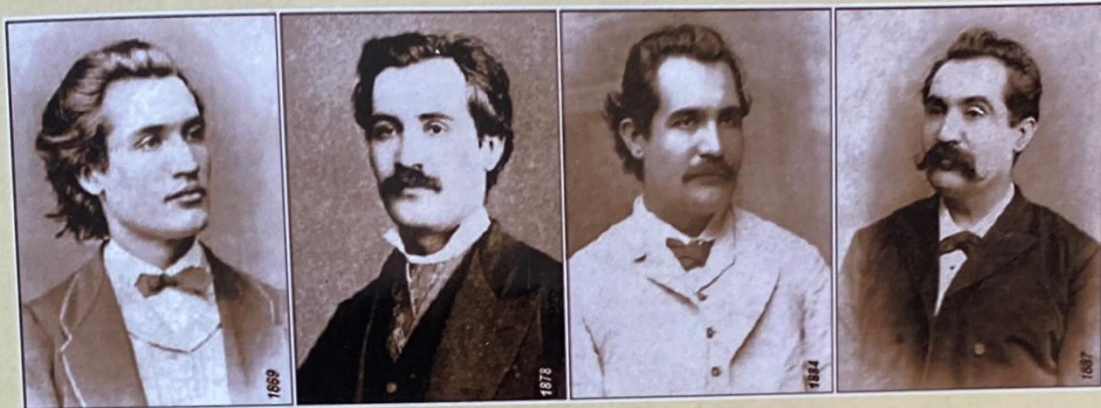
2023 –ANUL IULIU MAIU !

NR. 8(36) AUGUST-2023

MIHAI EMINESCU

album portretistic comentat

(iconografie autentica & falsuri)

Editura Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Gorj, 2022

„Așa cum sunt cunoscute, încă din timpul vieții poetului, cele patru portrete din 1869, 1878, 1884 și 1887, (foto copertă -nn) mai există câteva în care apare figura poetului (fie într-o fotografie școlară din 1863 cu profesorul Aron Pumnul în mijlocul elevilor, fie în grupul junimist, cu Maiorescu în frunte, cu prilejul dezvelirii statuii lui Ion Heliade Rădulescu, în Piața Universității din București, duminică, 22 noiembrie 1881). (...) În același sens al „siluirii” unui Eminescu în zilele noastre, sunt de reținut acele mistificări privind datarea unor poezii, precum „Stelele-n cer” (găsită, vezi Doamne, în buzunarul halatului, la moartea poetului, poezia fiind scrisă cu aproape zece ani în urmă ș.a. – vezi mai recent, în „România literară”, nr. 29/2022, articolul de atitudine al lui Nicolae Manolescu, și recenta ediție definitivă, unica de acest fel, în două volume, MIHAI EMINESCU. Poezii, I, Cronologie și simbioze poetice, 1866-1876, 1582 p. și Poezii, II, Cronologie și simbioze poetice, 1877-1883, 1752 p. (Academia Română, Fundația Națională pentru Știință și Artă, 2019). (...)

Iată de ce albumul de față își justifică apariția, făcându-se ecoul unor luări de atitudine, nu suficient de cunoscute la nivel mai general, menite a face oarecum „ordine” în iconografia eminesciană”.

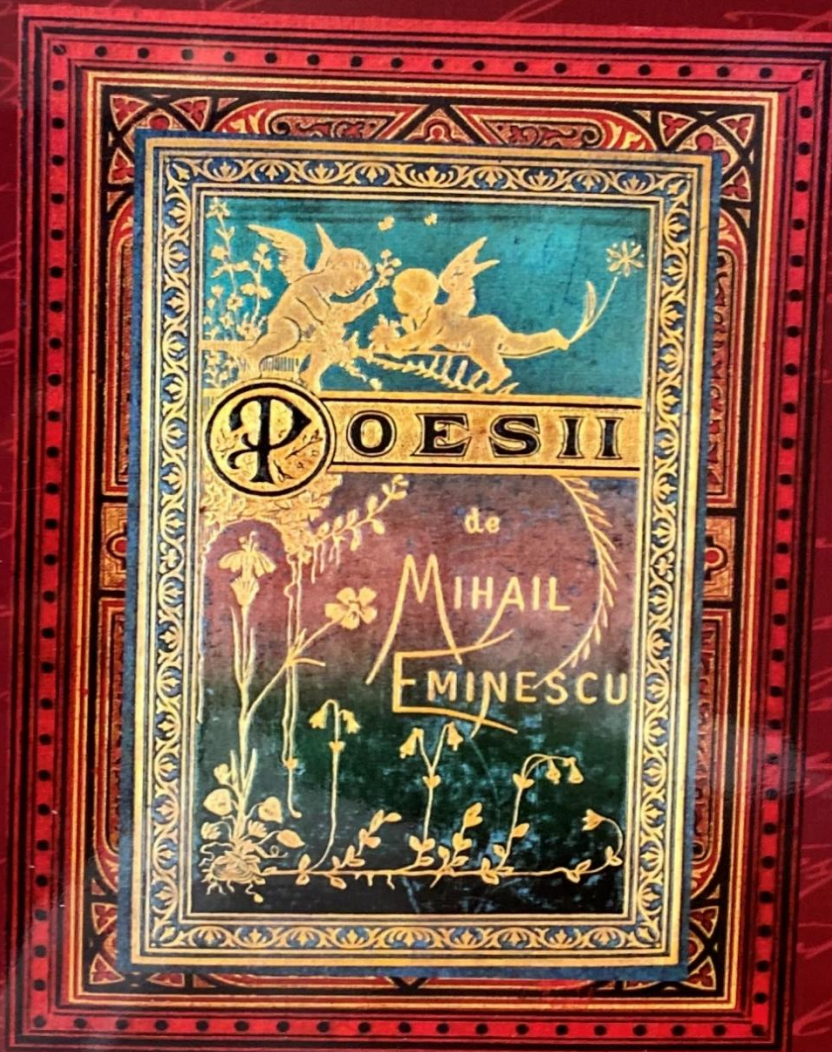
Zenovie CÂRLUGEA

EDIȚII - MIHAI EMINESCU

170 DE ANI DE LA NAȘTERE
1850-2020

Coord: Nicolae Georgescu, Aurel Ștefanachi, Doina Rizea

Titu Maiorescu - 1884

TIPO MOLDOVA